

Zijn Amerikanen knapper?

Het is weer het seizoen van de hitlijsten, de top-veertig en de top-dertig van de Nederlandse economen. Aan die lijsten valt op dat het landschap na de eerste twee of drie prijswinnaars erg vlak en plat is. Of je nummer zes of zeven staat, hangt af van een bladzij of een citaat meer of minder, en je hoeft over een periode van vijf jaar maar weinig te doen om het erepodium te betreden. Naar internationale maatstaven slaan we bij de beoefening van de economische wetenschappen geen goed figuur. Zo ziet het er ook uit als wij naast de lijsten van personen de internationale lijsten van centra van economisch onderzoek leggen, die de laatste jaren zijn verschenen¹. De rangorde van die centra berust naar beproefd recept op het publicatievolume in vooraanstaande tijdschriften. Het resultaat is altijd dat Amerikaanse universiteiten bovenaan staan, daarna de andere Engelstalige landen, en ten slotte de rest van de wereld, waarvan Nederland maar een klein stukje is.

Het beeld vertoont enige nuances als wij drie vakgebieden onderscheiden, te weten economie², econometrie zonder meer en econometrische theorie³. In tabel 1 staan naast elkaar de verdeling van de beste 100 en de beste 50 instellingen.

Uit deze tabel blijkt dat in de min of meer wiskundige theorie andere landen dan Amerika nog wat beter kunnen meekomen dan in de toegepaste econometrie of in de 'gewone' economie – deze laatste dan altijd in de Angelsaksi-

J.S.Cramer

sche opvatting, die weinig ruimte laat voor bedrijfseconomie. Men mag dit echter mijns inziens niet toeschrijven aan een andere spreiding van talenten, alsof econometristen in knapheid minder bij hun Amerikaanse collega's achter liggen dan economen. Eerder denk ik dat de toptijdschriften en de daarmee verbonden wetenschappelijke cultuur nu eenmaal een sterk Amerikaans stempel dragen, en dat behalve kwaliteit ook talenkennis en het gekozen onderwerp de mogelijkheid van internationale publicatie sterk beïnvloeden. Theoretische econometristen, die tussen hun formules maar een enkel stan-

daardzinnetje behoeven, hebben daarvoor veel minder last dan andere wetenschappers. 'Theory travels well'.

Als dit juist is zou men zich voor een beoordeling van kwaliteit tot de zuivere theorie moeten beperken. Volgens Portes zijn wij echter in Europa ook op theoretisch gebied en zelfs bij economische vraagstukken die ons rechtstreeks aangaan, verre de mindere van de Amerikanen⁴. Volgens hem komt dat doordat onze postdoctorale opleiding niet deugt en doordat wij geen markt (laat staan een Europese markt!) hebben voor academische begaafdheid. Dat leidt tot een oproep tot initiatieven om Europa op dit gebied uit de versukkeling te helpen. Het is niet uitgesloten dat die ontwikkeling in Europa inderdaad op gang komt, en wel zonder dat ons land daar deel aan heeft.

Ten slotte nog even terug naar de tabel. Ons land slaat bij de econometrie nog niet zo'n slecht figuur; de universiteiten komen tenminste in de lijstjes van Hall voor. Nu wil men natuurlijk weten welke positie zij innemen⁵. Hun plaats in de wereldrangorde, met tussen haakjes de plaats in de wereld buiten Amerika, is weergegeven in tabel 2.

Ten overvloede merk ik op dat deze plaatsen het werk zijn van een handjevol auteurs en dat de rangorde over vijf jaar heel anders kan uitvallen. Hall en Hirsch zeggen wel dat hun lijstjes aankomende studenten steun kunnen geven bij hun keuze van een goede opleiding, maar het beleid is thans in ons land zo dynamisch en op veranderingen gericht, dat je er geen pijl op kan trekken of gebleken kwaliteit behouden zal blijven. Veel betekenis mag men aan deze lijstjes dan ook niet toekennen.

Tabel 1. Economen in de top-100 en de top-50, naar nationaliteit

	Economie		Econometrie		Econometrische theorie	
	100	50	100	50	100	50
Amerikanen	76	40	66	34	54	29
Andere Engelstaligen	21	8	25	13	25	14
Niet-Engelstaligen	3	2	9	3	21	7
wv. Nederlanders	0	0	4	0	5	3

Tabel 2. Plaats van de Nederlandse universiteiten op de wereldranglijst

	Econometrie		Econometrische theorie	
Rotterdam	55	(18)	38	(15)
Amsterdam UvA	57	(20)	21	(6)
Amsterdam VU	79	(29)	40	(16)
Leiden	88	(31)	70	(31)
Groningen	152	(59)	71	(32)
Nijmegen	159	(63)	92	(44)
Tilburg	176	(70)	102	(48)

J.S. Cramer

1. A.D. Hall, Worldwide rankings of research activity in econometrics, 1980-1985, *Econometric Theory*, jg. 3, 1987, blz. 171-194; B.T. Hirsch, R. Austin, J. Brooks and J.B. Moore, Economics departmental rankings: research incentives, constraints, and efficiency, *The American Economic Review*, jg. 74, 1984, blz. 1131-1141.

2. Hirsch e.a., op.cit.

3. Hall, op.cit.

4. R. Portes, Economics in Europe, *European Economic Review*, jg. 31, 1987, blz. 1329-1340.

5. Hall heeft, wetend dat er in Amsterdam twee universiteiten zijn, vanuit het verre Australië ook Leiden en Groningen met twee universiteiten bedacht; ik heb dat naar voren ongedaan gemaakt (bij Groningen lukt het niet helemaal).